

תכנית "רעים" - קבוצות חברתיות לאנשים עם לקויות תקשורת ולמידה, שינתה את מציאות חייהן של משפחות רבות. גם במרכזים הקהילתיים פועלות קבוצות כאלו שחבריה מעידים שחייהם נחלקים ל"לפני ואחרי"

בן גבריאל

"הקבוצה היא עולם. במשך שנים יצאתי רק עם ההורים. ראיתי את האחים שלי יוצאים עם חברים. כל יום שישי הייתי רואה אותם מתכננים את היציאה בפלאפון, ואני מול הטלוויזיה. גם אני רציתי לצאת עם חברים, ורק עכשיו בגיל 20, זו פעם ראשונה שהגנתי יום הולדת עם חברים", מספר עומר שהתמודד עם תחושת בדידות אינסופית, לבדו, עד שלמד על קיומן של קבוצות רעים, שמקימות החברה למתנ"סים הארצית בכל הארץ וגם בחיפה.

עומר הוא חלק מקבוצה של אלפי אנשים עם לקויות תקשורת ולמידה מורכבים אשר אינם מצליחים לקחת חלק בפעילות חברתית. הם נשארים מבודדים, מתקשים למצוא חברים ולהצטרף לפעילויות קהילתיות שונות. למראית עין, הם אינם שונים מכל צעיר אחר בגילם (אולי בכך טמון שורש הבעיה).

הם בעלי מנת משכל נורמטיבית, אינם בעלי מגבלות פיזיות בולטות. רובם עובדים לעיתים כמסגרות תומכות, חלקם הגדול למד בבתי ספר רגילים, אם כי בכיתות קטנות או משולבות, חלקם שירתו בצה"ל ורבים יותר עשו שירות לאומי. כתוצאה מהפער בין תפקודים אלה לכידור החברתי בו הם שרויים, שנובע מלקות בהבנת הקודים החברתיים המקובלים, הציבור אינו מזהה אותם כאנשים עם מגבלה. פעמים רבות הם "נופלים בין הכיסאות" - צורכיהם המיוחדים אינם מאובחנים ויתרה מכך הם אינם מקבלים מענה הולם.

מתוך רצון לסייע הקימה החברה למתנ"סים הארצית כמתנ"סים ברחבי הארץ וגם במינהלים

הקהילתיים בירושלים מועדונים חברתיים לאנשים עם לקויות תקשורת ולמידה. המשתתפים נפגשים במינהל בהנחיית מדריך, לומדים על סיטואציות חברתיות ורוכשים מיומנויות, הולכים לסרטים, לבתי קפה, לטיולים, חוגים ימי הולדת ומסיבות. "כאן מקבלים אותנו כשם שאנחנו", הם אומרים.

נירית, אמא לרני נער בן 17 שמשתתף בקבוצת רעים מספרת: "רני מגיע אחת לשבוע למינהל להיפגש עם החברים מרעים, הוא מחכה בכיליון עיניים למפגשים. זאת הפעם הראשונה שיש לו קשרים חברתיים, וזה נותן לו המון ביטחון עצמי. הקבוצה מגיעה אלינו הביתה, יש להם מסיבות ופעולות חברתיות. הקבוצה מבורכת וחשוב מאוד שתהיה מודעות לקיומה, כדי למנוע סבל מילדים כמו הבן שלי, וגם ממבוגרים. אני בטוחה שיש עוד ילדים שזקוקים נואשות למסגרת כזאת שבה הם שווים ונוח להם לדבר. גם ההורים של הילדים מקבוצת רעים נפגשים אחת לכמה זמן. המפגשים עם ההורים מאוד חשובים וקל לנו להתחבר כי אנחנו מבינים אחד את השנייה".

שבע קבוצות פעילות

שרי-סרן-חדר מנחה מחויית של תכנית רעים במחוז ירושלים של החברה למתנ"סים הארצית מספרת: "במינהלים הקהילתיים בירושלים מתקיימות 7 קבוצות סה"כ לקבוצות גיל שונות. במינהל קהילתי גינות העיר במינהל קהילתי קריית יובל ובמינהל קהילתי הר נוף. הקבוצות שונות זו מזו וכל אחת מהן בעלת מאפיינים ייחודיים אך המשותף ביניהם הוא שהן מהוות מקום בטוח להיות בו. עבור חלק מהמשתתפים הקבוצה מהווה את המסגרת החברתית היחידה

בחייהם. חברי הקבוצה מנהלים שיחות ונפגשים במהלך השבוע, מחוץ לזמני הקבוצה, הם מכירים היטב זה את זה וחלקם יצרו קשרים משמעותיים אשר אין לי ספק כי ילוו אותם להמשך חייהם".

היא מוסיפה בהתרגשות שבשיחת מסדרון אחד הנערים פעם אמר לי "הקבוצה זו הפעם היחידה בשבוע שאני מדגיש שאני לא לבד. הקבוצה כאמת מאפשרת לחברים בה, כל אחד בדרכו ובזמן שלו, לפתח מיומנויות חברתיות רבות במרחב בטוח".

סרן-חדר מרחיבה על האופן בו מתנהלת כל קבוצת רעים: "הם מקיימים מפגש מחוץ למתנ"ס ובכל פעם הקבוצה בוחרת את סוג המפגש. מפגשים אלה מזמינים את חברי הקבוצה להתנסות בסיטואציות יומיומיות כמו הליכה לסרט, לבאולינג או לבית קפה. בנוסף, מפגשים אלה מאפשרים לחברי הקבוצה להביא לידי ביטוי יכולות שעומדות לרשותם שלא תמיד מקבלות מקום". אחת המנחות ספרה לי על הפעילות האחרונה בה התאספו כולם בביתו של אחד המשתתפים לארוחת ערב משותפת. לפני שהתיישבו לאכול חברי הקבוצה שיחקו בכדורסל. אחד המשתתפים בקבוצה שלא מרבה לדבר ולרוב ניסגר בעצמו התגלה כשחקן כדורסל מוכשר למדי ובן רגע חברי הקבוצה ראו אותו באור אחר ולראשונה ביקשו בקרבתו". חייהם נחלקים לשניים, מספרים חברי הקבוצה, לפני ואחרי שהצטרפו אליה. "אני מרגישה שאני לא צריכה להוכיח את עצמי כל הזמן. כאן, בקבוצה איש לא צוחק עליי, אני לא נראית מורדה בעיני אף אחד", "אחרי התיכון הרגשתי שאני צריך קשר עם אנשים בני גילי. הייתי בודד. הגעתי לתכנית קצת חושש וקצת

נפחד, אבל ככל שעבר הזמן ונשארת בקבוצה החששות והפחדים נעלמו והבנתי כמה החיים שלי היו ריקים עד שהגעתי לרעים", אלו רק חלק מהתגובות. אך לא רק המשתתפים מגיבים בחיוב רב על הפעילות. גם ההורים מעידים על שינוי עצום שחל אצל ילדיהם ומשפיע על המשפחה כולה: "לפעמים אני פשוט לא מאמינה לשינוי שחל אצל בתי. פעם חשבון הטלפון היה ממש קטן, היום הוא יכול להגיע למאות שקלים, ואני מאושרת. נכון, זה עולה לי הרבה כסף, אבל לילדה יש עם מי לדבר".

לידיעות
נוספות
היכנסו
לאתר
מעריב
אונליין